

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

25 जून 2024

राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय बातम्या

<p>गंभीर खनिजे</p>	<p>बातमीत का आहे?</p> <ul style="list-style-type: none">केंद्रीय खाण मंत्र्यांनी महत्त्वपूर्ण आणि धोरणात्मक खनिजांच्या 21 ब्लॉकमधील खाण हक्कांसाठी नवीन लिलाव भाग सुरू केला. <p>गंभीर खनिजांबद्दल:</p> <ul style="list-style-type: none">गंभीर खनिजे ही अर्थव्यवस्था आणि राष्ट्रीय सुरक्षेसाठी आवश्यक असलेली नैसर्गिक संसाधने आहेत परंतु भू-राजकीय, आर्थिक किंवा इतर घटकांमुळे पुरवठा साखळी धोके आहेत.गंभीर खनिजे आणि त्यांचे उपयोग:<ul style="list-style-type: none">फॉस्फोराइट: शेतीसाठी खतांमध्ये वापरले जाते.लिथियम: बॅटरीसाठी आवश्यक आहे, विशेषतः इलेक्ट्रिक वाहने आणि ऊर्जा साठवणुकीसाठी.ग्रेफाइट: बॅटरी, स्नेहक आणि रीफ्रॅक्टरी सामग्री म्हणून वापरले जाते.मँगनीज: पोलाद उत्पादन आणि बॅटरी उत्पादनात महत्त्वाचे.दुर्मिळ पृथ्वी घटक: इलेक्ट्रॉनिक्स, अक्षय ऊर्जा तंत्रज्ञान आणि संरक्षण अनुप्रयोगांमध्ये वापरले जाते.कोबाल्ट: बॅटरी आणि सुपरऑलॉयमध्ये वापरले जाते.निकेल: स्टेनलेस स्टील, बॅटरी आणि विविध मिश्रधातूंमध्ये वापरले जाते.पुरवठा शृंखला जोखीम:<ul style="list-style-type: none">भू-राजकीय तणाव आणि व्यापार निर्बंध.काही देशांमध्ये पुरवठ्याचे केंद्रीकरण (उदा. चीन, काँगोचे लोकशाही प्रजासत्ताक).खाण पद्धतीशी संबंधित पर्यावरणीय आणि नैतिक चिंता.
--------------------	--

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

जैवविविधता आणि
परिसंस्था सेवांवरील
आंतरसरकारी व्यासपीठ
(आयपीबीईएस)

बातमीत का आहे?

- इंटरगव्हर्नमेंटल प्लॅटफॉर्म ऑन बायोडायव्हर्सिटी अँड इकोसिस्टम सर्व्हिसेस (आयपीबीईएस) ला नुकताच 2024 चा ब्लू प्लॅनेट पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे.

आयपीबीईएस बद्दल:

- स्थापना: 2012
- उद्देश: जैवविविधतेचे संवर्धन आणि शाश्वत वापरासाठी जैवविविधता आणि परिसंस्था सेवांसाठी विज्ञान-धोरण इंटरफेस मजबूत करणे.
- भूमिका:
 - ग्रहाची जैवविविधता, परिसंस्था आणि त्याद्वारे मिळणारे फायदे याबद्दल च्या ज्ञानाच्या स्थितीबद्दल धोरणकर्त्यांना वस्तुनिष्ठ वैज्ञानिक मूल्यमापन प्रदान करते.
 - महत्त्वपूर्ण नैसर्गिक मालमत्तेचे संरक्षण आणि टिकाऊ वापर करण्यासाठी साधने आणि पद्धती प्रदान करते.
- प्रेरणा: इंटरगव्हर्नमेंटल पॅनल ऑन क्लायमेट चेंज (आयपीसीसी) आणि मिलेनियम इकोसिस्टम असेसमेंटद्वारे प्रेरित स्वतंत्र संस्था.
- संयुक्त राष्ट्रसंघाशी संबंध:
 - संयुक्त राष्ट्रांची संस्था नाही.
 - युनायटेड नेशन्स एन्व्हायर्नमेंट प्रोग्राम (यूएनईपी) आयपीबीईएस प्लेनरीच्या विनंतीनुसार आणि यूएनईपी गव्हर्निंग कौन्सिलच्या अधिकृततेसह 2013 पासून आयपीबीईएसला सचिवालय सेवा प्रदान करते.
- सदस्यत्व: भारत हा सदस्य देश आहे.
- गव्हर्निंग बॉडी:
 - आयपीबीईएस प्लेनरी सदस्य देशांच्या प्रतिनिधींनी बनलेली आहे.
 - वर्षातून एकदा भेटते.
- सचिवालय: बॉन, जर्मनी येथे स्थित आहे.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

आयबेरियन लिंक्स

बातमीत का आहे?

- एकेकाळी जागतिक स्तरावर दुर्मिळ मांजरीच्या प्रजातींपैकी एक असलेल्या इबेरियन लिंक्सने आययूसीएनच्या रेड लिस्टमध्ये 'लुप्तप्राय' ते 'असुरक्षित' अशी स्थिती सुधारली आहे.

आयबेरियन लिंक्स बदल:

- **स्थानिक प्रजाती:** युरोपमध्ये स्थानिक असलेल्या दोन मांसाहारी प्रजातींपैकी एक (दुसरी युरोपियन मिंक, मुस्टेला ल्युट्रेओला).
- **वैशिष्ट्ये:**
 - जगातील सर्वात लुप्तप्राय मांजरीची प्रजाती.
 - टोकदार कान, लांब पाय आणि बिबट्यासारखी फर.
- **वर्तन:**
 - साधारणपणे निशाचर.
 - क्रियाकलाप नमुने प्रमुख शिकार (ससे) शी सिंक्रोनाइझ केले जातात.
- **अधिवास:**
 - 1300 मीटरच्या खाली परिवर्तनशील भूप्रदेश आवश्यक आहे.
 - गवताळ प्रदेशाच्या मोकळ्या ठिपक्यांनी व्यापलेल्या बंद भूमध्य प्रदेशाच्या मोझॅकला प्राधान्य देतो.
 - बर्याचदा दलदली इकोटोन असलेल्या भागात आढळतात.
- **वितरण:**
 - एकेकाळी संपूर्ण इबेरियन द्वीपकल्पात पसरलेला होता.
 - आता स्पेन आणि पोर्तुगालमध्ये तुरळक प्रमाणात वितरित केले जाते.
- **संवर्धन स्थिती:**
 - IUCN लाल यादी: असुरक्षित.
 - CITES: परिशिष्ट II.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

ई-समृद्धी पोर्टल

बातमीत का आहे?

- केंद्रीय कृषी आणि शेतकरी कल्याण आणि ग्रामीण विकास मंत्री यांनी राज्य सरकारांना खात्रीशीर खरेदीच्या सुविधेचा लाभ घेण्यासाठी **अधिकाधिक शेतकऱ्यांना ई-समृद्धी पोर्टलवर नोंदणी करण्यासाठी** प्रोत्साहित करण्याचे आवाहन केले आहे.

समृद्धी पोर्टलबद्दल:

- खालील माध्यमातून प्रक्षेपित केले:
 - नॅशनल अग्रिकल्चरल कोऑपरेटिव्ह मार्केटिंग फेडरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (NAFED)
 - नॅशनल कोऑपरेटिव्ह कन्स्युमर्स फेडरेशन ऑफ इंडिया लिमिटेड (NCCF)
- उद्देश: किमान आधारभूत किमतीवर (MSP) डाळींच्या सरकारी खरेदीसाठी शेतकऱ्यांची नोंदणी.
- पोर्टल नोंदणी:
 - शेतकरी थेट करू शकतात
 - प्राथमिक कृषी पतसंस्था (PACS) आणि शेतकरी उत्पादक संस्था (FPOs) द्वारे केले जाऊ शकते.
- पेमेंट:
 - नाफेडने थेट शेतकऱ्यांच्या मॅप केलेल्या बँक खात्यात जमा केले
 - कोणतीही मध्यस्थ एजन्सी सहभागी नाही

सिंधू जल करार
(आयडब्ल्यूटी)

बातमीत का आहे?

- 1960 च्या सिंधू जल करारावर (IWT) चालू असलेल्या चर्चेसाठी **पाकिस्तानी शिष्टमंडळ नुकतेच जम्मूमध्ये आले.**

आयडब्ल्यूटी बद्दल:

- स्वाक्षरीची तारीख: सिंधू जल करार 19 सप्टेंबर 1960 रोजी झाला.
- स्वाक्षरी करणारे: भारत आणि पाकिस्तानने या करारावर स्वाक्षरी केली होती, जागतिक बँक तृतीय-पक्ष हमीदार म्हणून काम करत होती.
- आच्छादित नद्या: हा करार सिंधू नदी प्रणालीतील पाण्याचा वापर नियंत्रित करतो, ज्यामध्ये सहा नद्यांचा समावेश होतो:
 - सिंधू
 - झेलम,
 - चिनाब,
 - रवी,
 - बियास, आणि
 - सतलज.

मराठी

ADDAPEDIA

Daily Current Affairs Encyclopedia

	<ul style="list-style-type: none">• नद्यांचे वाटप:<ul style="list-style-type: none">○ पूर्वकडील नद्या: रावी, बियास आणि सतलजच्या पाण्यावर भारताचा विशेष हक्क आहे.○ पश्चिम नद्या: सिंधू, झेलम आणि चिनाबच्या पाण्यावर पाकिस्तानचे नियंत्रण आहे, जरी भारताला कृषी, वाहतूक आणि वीज निर्मितीच्या उद्देशांसाठी मर्यादित वापर करण्याची परवानगी आहे.• कायम सिंधू आयोग:<ul style="list-style-type: none">○ या कराराने कायमस्वरूपी सिंधू आयोगाची स्थापना केली, ज्यामध्ये प्रत्येक देशाचा एक आयुक्त समाविष्ट होता.○ आयोगाला कराराचे प्रशासन आणि विवादांचे निराकरण करण्याचे काम दिले जाते.○ कालावधी: कराराची कालबाह्यता तारीख नाही आणि जोपर्यंत दोन्ही देशांनी त्यात सुधारणा किंवा समाप्ती करण्यास सहमती दर्शवली नाही तोपर्यंत तो अंमलात राहण्याचा हेतू आहे.
--	---

Copyright © by Adda247

All rights are reserved. No part of this document may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Adda247.